

ורון ניקולאס — חייבים לקבל הכול ברוח טובה! — היה אומר, מסתכל ברון חואן:

“בסדר! לפחות אנו יודעים עכשיו בידי מי הם נמצאים!”
רון חואן שכח וחיך והביט על דון ארנסטו; דון ארנסטו חייך גם הוא, ואמר שאין אויב שיחייב מולו.

כשעה תשע היו קמים; דון ניקולאס היה אומר, פונה לעבר דון חואן: “הממזר הזה, דון ארנסטו, שוב זכה בפיקסטה מכל אחד מאתנו. מה תאמר לכך?”

ורון ארנסטו, מעמיק את קולו, היה אומר לרון ניקולאס:
“הנח, הנח, סניור חשמן! אל תתלונן! מיספר הקבורות שיש לך כימים אלה!” והוא היה פורץ בצחוק רם בעוד הוא מתרחק עם הכומר במורד הדרך, בכיוון הבתים.

2

יום אחד דון חואן הפסיק לחייך. כבר צילצלה השעה תשע, ומטילדה, פעם ראשונה בחייה, לא הופיעה עם מגש ארוחת הבוקר בידיה ובברכתה “בוקר טוב שיצמן לנו אלוהים, סניור דון חואן!” על שפתיה, בעוד היא דוחפת רכזת את הדלת בכתפה. דון חואן היה תמה; התכנס במטחו, חזר והביט בשעון... תקפה אותו תחושה של חוסר-מוחה; רצה לדעת מה אירע; אולם, מצד שני, פחד מכך. חזר והביט על העיגול הזעיר של שעונו; תשע ועשר דקות. כן, נעלה מכל ספק; משהו התרחש; קם, הטיל את החלוק על כתפיו, נעל את אנפילאות האימנה שלו כמדי בוקר בבוקרו בעורו מתרחץ, ויצא למסדרון. “מטילדה!”

איש לא ענה. קולו היה על פני כל הבית באורח מזור; כה מזור, עד שרון חואן לא העז לחזור ולקרוא. חש פחד; פחד שזה מכבר לא הטיל ספק כי אירע. מיהר בחפזה לחדרה של מטילדה; הקיש קלילות בפיקי אצבעותיו. לא-כלום. אחרי-כך, כשסיפר מה שאירע לדון ארנסטו ולדון ניקולאס, אמר: “כשהרמתי את בריח הדלת להיכנס, רעדתי כאילו נתקפתי פתאום בקדחת. פתחתי את הדלת ושם מצאתי אותה שכובה במיטה ומטפחתה לראשה. דמתה נרדמת; אולם המסכנה כבר הייתה מתה, מתה לכל דבר; נגעת במצחה, שהיה קר כקרח... העיניים שלה כבר היו עצומות.”

רון ארנסטו ורון ניקולאס נשאר מהורהרים. למחרת, כשכבר הטילו עפר לקברה של גוויית מטילדה המסכנה, אמר דון ארנסטו לדון חואן:

“האין אתה חושב, שרון ניקולאס שלנו נראה נרגש כהוא זה?”
רון חואן חיפש משרתת אחרת; לא עלה בידו להשיגה מיד; בינתיים השתכן בפונדק ‘לה פּרְלֵה’ בתחילה הארוחות של הפונדק ‘לה פרלה’ נדמו לו גרועות; אחרי-כך, כשהתרגל, הופיעה טובת-הבית שלבסוף השיג אותה, וחזר מחדש לביתו; אולם, נוסף לכל הצרות, מה שנראה לו חסר-טעם ביותר היו המאכלים שהכינה לו ראמונה, המשרתת החדשה. דון חואן נלאה להבין אותה עיקשות של ראמונה לגדוש את המזון בתבלינים ובשום. והרי כל הרבה, חשב, להכין חביתה צרפתית ולבשל חתיכת בקלה לבנה עם שניים או שלושה תפוחי-אדמה! אחרי זמן-מה הצליח דון חואן לשכנע את ראמונה שתטיל פחות חריף לאוכל.

“מה שאיני מצליח,” אמר לדון ארנסטו, “הוא לחזור לחביתה ולבקלה. לפני מיספר ימים הערתי לה על כך; אולם הדבר נראה לה מופרך מעיקרו; אמרה לי, שכדי להכין ארוחה מבושלת אין צורך בטבחיית. אני שתקתי. כי תאמר לי בבקשה, מה עונים במקרים כאלה?”

רון חואן מצא את הגינה מאוד מוזנחת. נדמה היה שזה לא יתכן. אולם כדאי היה לראות כיצד ניתן להשחית גן בחמישה-עשר יום בלבד; הילדים הפילו חלק ממשוכת-התיל כדי שיהיה להם קל יותר להיכנס ולצאת מתחת לעצי המישמש והאפרסק; התרנגולות עברו דרך הפירצה של הזאטוטים, והשמירו הכול...

על דון חואן ירדה תוגה עמוקה. בגיל שלו, ובשמירה הקפדנית שלו על כל אלה, חורבן שכזה! כשפנה ליציע לבדוק את האלבומים שלו ואת גבכות הדפים, היה רועד כוח-כולו; אולם מצא את הכול במקומו. מסודר כשם שעזב אותו. לפחות זה נמנע ממנו!

3

יום אחד נשאר דון חואן במיטה. חש כאבי-ראש. אחרי חמישה ימים, כשהובילוהו לקבורה, עלה על רעתו של דון ארנסטו להרהר, כשהוא מסתכל ברון ניקולאס מתפלל את תפילת-ההשכבה, שהחיים הם כחלום ענף, וכדי להנציחם, לקח את החיבור הקטן על גידול פרחים של דון חואן ונסע עמו ללה קורונגה. חלפו שלושה ימים עד שחזר. כששב שאלו דון ניקולאס:

“כיצד זה, כה מהר? כבר סידרת שם את כל ענייניך?”
ורון ארנסטו ענה לו:

“היה זה דבר אחד ויחידי שהוביל אותי שמה, דון ניקולאס; הדבר היחידי בעלי-חשיבות שנתקלתי בו בימי חיי.”

אחרי חודש בערך הגיע לעיירה העותק הראשון של ספרו של דון חואן. וזו הייתה לשון העטיפה:

ספר-עזר לאוהבי פרחי-גן
חופר לקורת-רוחו על ידי
דון חואן אלנוארז פיירנאס
מחבר ספר השירים “הכצלת הכידריות”
הוצא לאור על ידי
דון ארנסטו סוליס הררו
רשם זכויות ואוהב פרחים
דפוס ס. סאגו
לה קורונגה
1903

הערת המחבר: על טופס הסיפור, שאני שומר אתי מההדפסה הראשונה (בחוברת “מדינה”, מדריד, ה-3 במאי 1942), מצאתי עכשיו הערה בכתב-ידו כלהלן: “שאלוהים יסלח לה לפילאר סמפרון [עורכת “מדינה”] ששילמה לי מאה פיקסות, פחות 9% רווחים, בעד סיפור של חמשה-עשר דפים! ■

3 שירים

תרגם: עוזי שביט

גינתר קונרט

העננים לבנים

העננים לבנים. לכן
החלב כפד. לכן כמו
החלצות תפוחות-הרוח על החבל. לכן
כמו תחבשות לפני הקרב.

מדוזה

בתחילה לא הפנתי אותה
לא כשפאה
לא כשעצרה מלכת
למרות פאר תלתליה
המסתלסלים מעצמם
למרות תיוקת הנלנב

אף מאז

אני נראה בעיני מבקרים רבים
מאזן.

קרל סנדברג

עשב

ערם לגבה הגויות באוסטרליה ונטרלו.
טמנן בחול והניחני לעבד —
אני העשב; אכסה הכל.
ערמן לגבה גם בגטיסבורג,
ערמן לגבה גם באיפר וורדן.
טמנן בחול והניחני לעבד.
שנתים או עשור, והנוסעים את המדריך ישאלו:
מקום זה מהו?
היכן אנתנו?

אני העשב.
הניחני לעבד.